

Täysistunto

Tiistai 23.10.2018 klo 14.06—18.17

6. Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 191/2018 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Mikäli puhujalistaa ei ehditä annettussa ajassa käydä loppuun, asiakohdan käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan tämän päivän istunnossa muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi. Jos keskustelu asiasta puolestaan päättyy ennen sille varatun määräajan päättymistä, siirrytään päiväjärjestyksen seuraavaan, 7. asiakohtaan.

Keskustelu

16.11 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Asumisen hintaan ja kalleuteen on kiinnitetty täysin aiheellisesti vahvaa huomiota viime aikoina myös eduskunnassa. Me muistamme, kuinka täällä viime torstain kyselytunnilla otettiin vahvasti kantaa asunnottomuuden syihin ja viime perjantaina taas keskusteltiin muun muassa mahdollisuudesta kohtuullistaa sähköveroa. Paitsi asuntojen myös sähkön ja lämmityspolttoaineiden korkea hinta ovat vieneet ja vievät jatkossa yhä merkittävämmän osan tavallisten kansalaisten käteenjäävistä tuloista, mutta siitäkin huolimatta, että itse sähköenergian hinta on ollut kohtuullisen matalalla, sähkön kuluttajahintaa nostavat muun muassa sähkönsiirron hinta, sähkövero ja vieläpä arvonlisävero siihen päälle, ja tähän asiaan on saatava pikainen muutos.

Olen saanut asumisen hintaan liittyvää kansalaispalautetta viimeksi tänään. Monet suomalaiset ovatkin aiheellisesti huolissaan tulojensa riittävydestä, ja erityisen heikossa asemassa ovat pienituloiset yksinasujat. Esimerkiksi öljylämmitteisissä omakotitaloissa yksin asuvien eläkeläisnaisten asumismenot ovat tilastojen mukaan keskimäärin jopa 47 prosenttia käytettävissä olevista tuloista. Eduskunnan on mielestäni aivan ehdottomasti löydettävä keinoja, joilla asumiskustannuksia saadaan jatkossa pienennettyä.

Arvoisa puhemies! Valitettavasti tämä nyt käsitellyssä oleva hallituksen esitys sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteveron muuttamisesta, tai käytännössä korottamisesta, vie kehitystä täysin väärään ja kestävämpään suuntaan. Esityksen perustelujen mukaan veronkorotukset kohdistuisivat suurelta osin kaukolämmitykseen ja muihin asuntojen lämmityskustannuksiin. Kun otetaan huomioon jo nykyisten asumiskustannusten kalleus, energian korkea verotus sekä myös esimerkiksi tämä aiemmin mainitsemani sähkönsiirron kalleus ja korkea sähkövero, niin tämä hallituksen esitys on kohtuuton. Perussuomalaiset ei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

vät voi hyväksyä hallituksen ehdottamia asumisen hintaa entisestään nostavia toimenpiteitä. Sitä vastoin tulemme esittämään tänä syksynä lukuisia keinoja, joilla asumiskustannuksia ja -kuluja voidaan pienentää.

Arvoisa puhemies! Asumismenoja alentavat toimenpiteet helpottaisivat kaikkein eniten pienituloisten kansalaisten elämää. Vaikka asuminen on elintärkeä perustarve, niin on täysin kohtuutonta olettaa, että kansalaiset haluaisivat käyttää siihen leijonanosan tuloistaan, mutta tällä hetkellä heidän kuitenkin on pakko niin tehdä.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tulee ehdottomasti ottaa tavallisten suomalaisten arki huomioon päätöksiä tehdessään, ja se koskee myös tätä lakiesitystä.

16.14 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset eivät voi mitenkään hyväksyä sitä, miten keskusta—kokoomus-hallitus tässä nostaa asumisen hintaa. Perussuomalaisten mielestä asumisen hintaa tulisi halpuuttaa. Siinä missä Sipilän istuva hallitus nyt nostaa veroja, perussuomalaiset tahtovat laskea veroja, ja tulemme vaihtoehtobudjetissa näin myös esittämään.

Tässä esityksessä on mielestäni aika puutteellista, että todetaan omakotitalojen lämmityskustannusten nousevan noin 14 euroa kauko- ja öljylämmitteisissä kotitalouksissa, mutta sen sijaan tässä ei ilmoiteta, mikä on vaikutus kerrostaloasumiseen ja sitä kautta vuokriin. Perussuomalaisten mielestä Suomen verotus on viety jo liian pitkälle. Meillä on ylisuuri verotus, ja se itsessään johtaa sellaiseen talouden negatiiviseen noidankehään, jossa verotulot alkavat häiritä talouden toimintaa ja kokonaishyöty lähestyy negatiivista. Kaikkein ratkaisevinta tässä on siis se kotitalouksien ostovoima, jonka heikentämistä ei voida millään hyväksyä, kun tiedetään, miten kallista Suomessa asuminen on ja miten kalliita lämmityskustannukset ovat.

No, tämä on tietenkin hirvää pettymys, että tämä haukuttu porvarihallituskin nostaa veroja. Me kaikki tiedämme varmasti, mitä kävisi, jos meillä olisi SDP-hallitus. Sekin varmasti nostaisi veroja. Varmaan nostaisi veroja vielä enemmän. [Eero Reijonen: Vielä enemmän, moninkertaisesti!] Mutta perussuomalaiset tarvitaan näköjään hallituksessa, jotta tämä tavalliseen kansalaiseen koskeva veropolitiikka saataisiin kuriin.

16.16 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Sen verran kuitenkin tähän aihepiiriin kommentoin, että nyt jos hallitus on esittämässä tiukennuksia ja kiristyksiä lämmityspolttoainesten hintoihin tietyille lämmitysmuodoille, kuten öljylämmitykselle, niin olisi vähintäänkin kohtuullista esittää tukimuotoja korvaavien energiamuotojen käyttöönotolle eli huolehtia siitä, että kotitalouksilla olisi aidosti mahdollisuus siirtyä ympäristöystävällisemmiksi katsottuihin lämmitysmuotoihin.

Näihin aiempiin puheenvuoroihin täydennän sen, että onhan se merkillistä, että kun se keskustakin siellä hallituksessa vielä on, niin nimenomaan omakotitaloasujien elämisen ja asumisen kustannuksia nostetaan. Kenen siellä hallituksessa pitäisi olla, että omakotitaloasujia puolustettaisiin? Varmaankin siis perussuomalaisten.

16.17 Timo Harakka sd: Arvoisa puheenjohtaja, puhemies! Todellakin, jos en ihan väärin muista, sen niminen puolue siellä hallituksessa on jonkun aikaa ollut, ja silloin esimerkiksi kiinteistövero korotettiin, mikä lisäsi asumisen hintaa. Tässä poliittisten pisteiden jakelussa saa olla aika tarkkana, mutta nythän tietysti energiaverokysymyksessä olennaista on osaltaan se, mitkä ovat näiden energiaveroratkaisujen ympäristövaikutukset. Kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

sainvälisen ilmastopaneelin raportista on kuitenkin vasta reilu viikko, ja me emme saa nyt ihan välittömästi sitä unohtaa. Tosin ajoneuvoveron alennus antaa ikäviä merkkejä siitä, että hallitus ei ole vakavissaan suhtautumisessa ilmastomuutokseen.

Tässä kokonaisuudessa on oikeastaan pari mielenkiintoista seikkaa, joista nostan esille nyt ensi vaiheessa turpeen verokohtelun. On erinomainen asia, että turve tulee nyt myös verotetuksi, mutta kiinnitän huomiota siihen, että vielääkään ei hallitus ole päässyt yksimielisyyteen siitä, mitkä olisivat ne ympäristöperusteet, joilla turvetta verotettaisiin samoin kuin toisiakin fossiilisiakin polttoaineita. On tehty siis ainoastaan fiskaalinen ratkaisu. Hyvä edes niin, mutta johdonmukaisuuden vuoksi ympäristöperusteet ja päästöperusteet pitäisi olla. Turpeen verotus on ollut aika poukkoilevaa.

Toinen seikka liittyy sinänsä tärkeään maatalouden tukemiseen, joka jälleen kerran aiotaan toteuttaa energiaveron palautuksena maanviljelijöille, mutta tällä kertaa, ikävä kyllä, kyseessä ei ole mikään asiallinen syy, kuten silloin viime kerralla, vaan nyt se on pelkäämään uusi, pysyväksi osoittautuva tukiainen, jonka ympäristövaikutukset ovat kielteiset.

16.19 Eero Reijonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tietysti totta, että kyllähän Suomessa kokonaisveroaste on aika korkea, enkä itsekään rakasta veroja, ja aika harva meistä varmaan niitä rakastaa. Tietysti hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitämiseen tarvitaan veronkeräämistä, ja kysyisinkin perussuomalaisilta, mistä te otatte rahat, kun te ilmoititte, että keventäisitte verotusta asumisen osalta. Tämä on yksi lähtökohta.

Tähän turvekeskusteluun ja maatalouden energiaveron palautusasiaan, joka täällä nousi keskusteluun: turvehan on hitaasti uusiutuva polttoaine, ja sikäli sen käyttö on perusteltua, mutta sielläkin on rajoitteita tullut ja tulossa maatalouden osalta. Mehän kaikki puhumme suomalaisen ruoan puolesta, mutta näyttää siltä, että koko ajan haluttaisiin vain lisää kustannuksia tuottajalle tilanteessa, jossa kannattavuus edelleenkin on heikko. Kaikin tavoin minusta pitäisi lähteä kuitenkin siitä, että suomalainen, kotimainen ruokatuotanto [Puhemies koputtaa] turvataan ja myös verotuksessa se huomioidaan.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ja puhujalistaan, edustaja Viitanen.

16.20 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Jälleen kerran ovat energiaverot täällä esillä, ja oikeastaan itse haluaisin palauttaa tässä nyt mieleen vuoden takaisen keskustelun tämän maatalouden ja kevyen polttoöljyn verokohtelun osalta. Silloinhan aika hienosti eduskunta yhtenäisesti sai lausuttua sen, että sinänsä on oikein ja tärkeää, että kun sinne tulee pulajajat — jos näin ikävästi voisi sanoa — niin kyllä meidän täytyy silloin pystyä myös auttamaan, mutta niin kuin todettiin yhteisesti, tämän korvausmuodon pitäisi olla kertamuotoinen, että kevyen polttoöljyn palautuksella tämä korvataan. Silloin me halusimme näin, ja nyt on kulunut vuosi, ja jälleen kerran tämä korvausmalli on tämä sama, vaikka eduskunta edellytti, että etsitään korvaavia keinoja siihen, miten nämä vahingot voidaan korvata.

Se, mikä tässä käy pulmalliseksi, on paitsi tietenkin se, että tämä ei välttämättä ole maailman ympäristöystävällisin tapa näitä vahinkoja korvata, niin tietenkin sitten se, minkä myös tuolloin eduskunta sanoi ääneen, että jos tästä on tulkittavissa, että tämä ei olekaan kertaluonteinen vaan pysyväisluonteinen, niin se voi omalta osaltaan ohjata investointeja siellä maatalouden puolella tiettyyn suuntaan, joka ei ole toivottava esimerkiksi juuri ympäristönäkökulmasta katsottuna.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

Siksi, puhemies, olisin kovasti halunnut, että tähän korvausmuodoksi olisi nyt kehitetty jo tällä kertaa joku toinen kuin tämä kevyen polttoöljyn verokohtelu. No, tällä hetkellä nyt ollaan taas tilanteessa, että se tässä pöydällä on, ja varmasti verojaosto sen katsoo. Sinänsä maataloutta on autettava, ja tämä ei ole nyt se kysymys, vaan kyse on lähinnä tästä muodosta ja siitä, että vuoden takaa eduskunta toivoi täysin toisenlaista tulosta, jos tällaiseen ikävään tilanteeseen tulisimme, että jälleen näitä korvauksia on maksettava. Tämä on se, minkä halusin tässä sanoa.

Ehkä toinen asia, minkä haluaisin sanoa tässä ääneen, on se, että kokonaisuudessa tätä esitystä on vielä katsottava. Me olemme tuolla verojaostossa jo hieman kuulleet etukäteen asiasta, ja kyllä siellä esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriö jonkin verran kantaa huolta tämän esityksen vaikutuksista esimerkiksi kaukolämpöön, ja se on kuitenkin monessa kaupungissa vielä ihan merkittävä, vallalla oleva ratkaisu, ja siksi toivoisin, että ehkä sitä vielä mietimme tai ainakin perkaamme hieman auki, mikä on tilanne.

Sitten tietenkin kun tässä alussa puhuttiin asumisen kustannuksista, niin siitä olemme kyllä kantaneet kokonaisvaltaisesti huolta demareissa monen hallituksen esityksen osalta, eikä tässä vähiten. Tässä tietenkin monen asujan kustannukset nousevat. Samoin ovat olleet nämä kiinteistöveron pakkokorotukset, mitkä tehtiin kaksi kertaa ja mitkä kolmannelle kerralla sitten peruttiin. Tämä on yksi niistä esityksistä, [Puhemies koputtaa] jotka rasittavat asumisen kustannuksia, ja siksi myös siitä näkökulmasta on näitä asioita pystyttävä katsomaan.

16.23 Simon Elo sin: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Tavio otti verotuksen esille. Olen ymmärtänyt, että perusuomalaisten linja on se, että velaksi ei voi kauhean pitkälle elää, varsinkaan mennä sellaisella tiellä, millä jotkut Etelä-Euroopan maat ovat menneet ja minhin Italia nyt näyttää valitettavasti menevän. Se on ihan vastuullinen linja, mutta silloin herrä juuri tämä kysymys, mitä edustaja Reijonen tässä nosti esille, että no, mistä ne rahat otetaan. Jostainhan ne on otettava. Mutta samaan aikaan on huomattava se, että kokonaisveroaste on tämän hallituksen aikana laskenut. Se on aivan oikea linja. Tuloverotus muun muassa on keventynyt yli 1,5 miljardia euroa. Tietysti huomaan näitä puheita kuunnellen, että ei anneta faktojen pilata hyvää tarinaa. Näinhän se tietysti usein menee. Samalla talous on tasapainotettu, ja uskon, että se myös vastaisi perussuomalaisten linjaa tässä suhteessa, että ei voida elää jatkuvasti velaksi.

On totta, että tässä hallituksen esityksessä turpeen energiavero nousee 1,10 eurolla megawattitunnilta. Mutta täytyy huomata, niin kuin muun muassa vihreät tänään kommentoivat sinänsä aivan oikein, että turve on yhä halvempaa kuin silloin, kun hallitus aloitti. Eli se pitää paikkansa, sitä hintaa ollaan saatu alaspäin.

Tässä myös yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon verotusta muutetaan siten, että hiilidioksidiveron puolituksesta luovuttaisiin, mutta se korvataan alentamalla yhdistetyssä tuotannossa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöveroa 7,63 eurolla megawattitunnilta. Nämä muutokset kiristävät kivihiilen verotusta yhdistetyssä tuotannossa noin 3 eurolla megawattitunnilta ja lieventävät maakaasun verotusta noin 70 sentillä megawattitunnilta. Eikö tämä ole ympäristönkin kannalta ihan järkevä suuntaus? Kivihiilen verotus kiristyy ja maakaasun halpenee. Minusta tämä on hallitukselta ihan oikea suunta, ja sitä pitää peilata tosiaan tähän suurempaan talouden kuvaan, jossa kokonaisveroaste on keventynyt. Muun muassa autoverotusta on kevennetty sadoilla miljoonilla ja tässä kehyksessä ja sitten tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

budjetissa ajoneuvoveroa on kevennetty 50 miljoonalla eurolla. Eli kyllä tässä on paljon tapahtunut.

16.25 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! On tietysti hieman hämmäntävää, että jos kuvittelisi hallituksen haluavan työtä ja kulutusta maahan lisää, niin millä tavalla energiasta ja asumisesta verottaminen nyt sitten lisää kulutusta tai työllisyyttä. Sitä yhteyttä minä en pysty nyt ymmärtämään.

Tähän edustaja Harakan kommenttiin kiinteistöverosta sanon vain sen, että kyse on kiinteistöveron rajojen muutoksista. Kiinteistövero on kunnallisesti päätettävä asia, ja se tulo tilitetään kunnille. Jos kunnalla on omasta mielestään liikaa rahaa sen minimikiinteistöveron perimisen jälkeen, niin ainahan kunta voi parantaa asukkaidensa palveluita. Kiinteistöverossa on kyse myös aluekehityksen työkalusta, eikä se kohtelee eri lämmitysmuotoja tai energiamuotoja mitenkään ideologisesti.

Esimerkki tällaisesta ideologisesta lämmitysmuodon kohtelemisesta on turve ja puhuminen siitä, että turve olisi fossiilinen polttoaine, kun taas toinen näkökulma on se, että se on jollain tavalla puuhun rinnastettavissa oleva, ainakin jollain aikavälillä uusiutuva polttoaine. Molemmat näistä polttoaineista ovat kotimaisia polttoaineita, ja niiden käyttäminen energiana on myöskin huoltovarmuuden kannalta merkittävä tekijä. Puhutaan myöskin maaseudun ja maakuntien elinvoimasta. Kyse on laajemmaltikin siitä, missä halutaan, että suomalaisten on mahdollista asua. Halutaanko koko maa pitää asuttuna vai ei?

16.27 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Niin, se on tietysti sinänsä inhimillistä, että sen hallituksen päätöksiä, jossa itse on ollut jäsenenä tai puolueensa mukana, puolustetaan ja sitten, kun on jouduttu oppositioon, seuraavan hallituksen toimia vastustetaan, vaikka ne olisivat identtisiä.

Kyllä tosiasia tästä kiinteistöverotuksesta kuitenkin oli kahteen otteeseen se, että siinä pakotettiin ennen kaikkea Etelä-Suomen ja pääkaupunkiseudun kuntia nostamaan niitä kiinteistöveron alarajoja. Ja sitten sille oli laskettu myöskin hintalappu: sillä oli fiskaalinen tavoite molemmilla kerroilla muistaakseni 25 miljoonaa euroa kunnille kompensoimaan kunnilta otettuja verotuottoja. Joten ei tästä päästä yli eikä ympäri — perussuomalaisten hallitus myöskin korotti asumisen hintaa, ja sillä selvä. Se sama kurjuus on [Puhemies koputtaa] kiinteistöveron fiskaalisella korottamisella [Puhemies: Aika!] kuin ympäristöveron fiskaalisella korottamisella.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Mennään puhujalistaan.

16.28 Ville Tavio ps: Rouva puhemies! Oli asumisen hintaa nostettu menneisyydessä tai ei — minä veikkaan, että sitä on nostettu Suomen menneisyydessä monta kertaa — oli niin tai näin, niin nyt ollaan tässä hetkessä eivätkä nämä selitykset paljon köyhän kukkarossa paina. Nimittäin näiden öljylämmitteisten omakotitalojen asujat ovat pääsääntöisesti vanhempaa väkeä, ne ovat vanhempia taloja, siellä on vanhempaa, vähävaraista asujaa. Jo nyt yksin omakotitalossa asuvien eläkeläisten, leskien tuloista Suomessa puolet menee asumiseen. Se on aivan kohtuutonta. Kyllä tämä öljyn ja kaukolämmityksen verojen nosto ja sitä kautta tapahtuva vuokrien nosto ja se, miten se kohdistuu juuri näiden öljylämmitteisten omakotitalojen kautta näihin mainitsemiini kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin kansalaisiin, on hallitukselta tosi niljakas ja halpamainen temppu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

16.29 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Ensin tästä kiinteistöverojen alarajojen nostosta. On toki totta, että niitä on korotettu useampaan otteeseen viime vuosien aikana, mutta täytyy muistaa myös tämä viimevuotinen hallituksen esitys, jolla olisi tosiaan nostettu myös silloin kiinteistöverojen alarajoja hyvin merkittävästi. Siinä olisi toistasataa kuntaa, muistaakseni, joutunut pakostikin tätä nostamaan. Opposition silloin heitetyt perussuomalaiset kyllä olivat hyvin vahvasti tätä esitystä vastaan. Opposition yhtenäisen vastustuksen kautta se kaatui tai hallitus joutui vetämään tämän esityksen pois, joten kyllä meidän linjamme tältä osin tuli selväksi jo viime vuonna. Kiitän kyllä hallitusta siitä, että se viime vuonna tältä osin tuli järkiinsä.

Mutta, arvoisa puhemies, täällä kysyttiin muun muassa siitä, millä perussuomalaiset kompensoisivat esittämänsä tulonmenetykset, jos tämä meidän vaatimuksemme asumismenojen alentamisesta menisi läpi. Täällä on otettu kantaa muun muassa siihen, että tällä hallituskaudella tuloverotusta on jo merkittävästi kevennetty. Se linja, että sitä on kevennetty, onkin ollut sinänsä oikea. Toki se on aika paljolti kohdistunut hyvätuloiisiin, mutta pääasia on, että myös pienituloiset ovat siitä jonkin verran hyötynet. Vastaavasti valitettavasti kulutusveroja on myös kiristetty tällä vaalikaudella, ja se on kyllä kohdistunut pääosin tai enemmänkin pienituloiseen kansanosaan.

Mutta tästä meidän omasta linjastamme: Me perussuomalaiset olemme myös sitä mieltä, että valtion budjetti tulee saattaa lähivuosina tasapainoon. Velkaantumisen tie on ehdottomasti kuljettu loppuun. Me tulemme omassa syksyn vaihtoehtobudjetissamme esittämään sellaisen vaihtoehdon, joka velkaannuttaisi Suomea vähemmän kuin hallituksen budjettiesitys tekee. Meillä on tehtynä useita kymmeniä eduskuntaryhmän yhteisiä talousarvioaloitteita ja niihin liittyvät lakialoitteet. Ne ovat toki tuolta eduskunnan verkkopalvelusta luettavissa. Merkittäviä säästöjä kohdistaisimme muun muassa maahanmuuttoon ja EU-menoihin.

16.31 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Alun perin pyysin minäkin tämän puheenvuoron todetakseni sen saman tosiasian, minkä edustaja Harakka tuossa edellä, että tällä hallituskaudellahan kävi niin, että kaksi ensimmäistä vuotta kiinteistöveroa niin sanotusti pakkonostettiin. Eli kun valtio nostaa sen alarajan, niin se tarkoittaa, että niissä kunnissa, missä tämä alaraja on alitettu, kiinteistöveroa täytyy nostaa. Ja näin kävi kaksi vuotta peräkkäin. Koitti kolmas vuosi, jolloin hallitus jälleen kerran tätä esitti ja jolloin totesimme vahvasti, että nyt on tilanne se, että kun tätä on jo kaksi kertaa pakkonostettu, niin enää kolmatta ei saisi tulla, tämä alkaa käydä kohtuuttomaksi. Toki olimme niitä kahta aikaisempaaakin vastustaneet. Ja sitten, kuten todettu, täällä järki voitti siinä suhteessa, että hallitus veti alarajan pakkonoston pois, toki jätti sinne ylärajan mahdollisuuden, ja kovasti kyllä ihmettelimme, koska kukaan sitä todennäköisesti ei tule käyttämään, miksi se väen vängällä piti sinne jättää ja laki säättää, kun sen olisi voinut jättää tekemättäkin ja säästää hieman ehkä energiaa tältä osin.

Mutta, puhemies, tähän lakiesitykseen liittyen me olemme aikaisemminkin, kun hallitus on edellisinä vuosina tehnyt korotuksia energiaveroon, tehneet sellaisen lausumaehdotuksen, missä olemme toivoneet sitä, että seurattaisiin uudistusten ja muutosten vaikutuksia esimerkiksi juuri asumiskustannuksiin ja mikäli ilmenisi negatiivisia vaikutuksia merkittäväällä tavalla, niin asioihin pitäisi puuttua. Minua sinänsä kiinnostaisi se, seuraako hallitus tällä hetkellä esimerkiksi näiden monien eri esitystensä, mitä tulee eri sektoreilta, vaikutuksia asumiskustannuksiin, koska meistä se olisi hyvin perusteltua. Asumiskustannukset

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

muodostuvat monesta eivätkä vähiten kiinteistöverosta tai lämmityskustannuksista ja tämänkaltaisista, eli kyllä mielestäni olisi kohtuullista, kun monesta suunnasta tehdään asuismenoija lisääviä uudistuksia tai muutoksia, että hallitus myös niitä seuraisi, ja jos huomaisi, että ehkä jotain tarttisi tehdä, että suunta ei näin jyrkästi menisi tiettyyn suuntaan, niin sitten vähän pakittaisikin näitä esityksiä. Tämän kysymyksen nyt heitän sitten hallitukselle. Ainakin yksi ministeri siellä on jo omaa, seuraavaa asiaansa odottamassa, niin jospa sitten terveiset menevät sitä kautta plus sitten hallituspuolueiden edustajien kautta hallitukselle.

16.34 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Harakka sanoi puheenvuorossaan, että nykyinen hallitus ei ota ilmastonmuutosta vakavasti. Tuo on kyllä täysin väärä todistus. En tiedä, edustaja Harakka, mikä olisi se Suomen hallitus, joka olisi tehnyt enemmän päätöksiä, joilla pyritään ilmastonmuutosta omalta pieneltä osaltamme hillitsemään, kuin tämä nykyinen hallitus. Nykyinen hallitus ottaa ilmastonmuutoksen hyvin vakavasti ja on muun muassa energiapolitiikkaan liittyen tehnyt merkittäviä linjauksia.

Toinen asia on sitten tämä verotuksen painopisteen siirtäminen työnteon verottamisesta enemmän ympäristöhaittojen ja kulutuksen verottamiseen. Tähän on riittävä syy jo kokoomuksen työn linja. Siis haluamme kannustaa työntekoa, tehdä työnteosta entistä kannattavampaa, ja jo se on riittävä syy siihen, että painopistettä verotuksessa tulee siirtää edelleenkin työnteosta esimerkiksi kulutukseen ja ennen kaikkea ympäristöhaittojen verottamiseen. Mutta toinen syy tälle linjaukselle on luonnollisesti ilmastonmuutoksen torjunta. Itse asiassa se edellyttäisi paljon nykyistä radikaalimpaa verotuksen painopisteen siirtämistä nimenomaan ympäristöhaittojen ja kulutuksen verottamiseen ja vastaavasti silloin sallisi paljon nykyistä tuntuvamman työn verotuksen keventämisen, jolle olisi perusteita muun muassa niistä näkökohdista, jotka edellä mainitsin.

Tästä verotuksen painopisteen siirtämisestä työn verotuksesta kulutuksen ja ympäristöhaittojen verottamiseen tuntuvat yleisellä tasolla puheissa kaikki nykyiset puolueet — ainakin suurimmat puolueet — olevan yhtä mieltä, mutta SDP:ltä toivoisin, että sitten kun ollaan tämän ajattelun toteuttamisen kanssa tekemisissä eli ollaan laittamassa sitä verotuksen painopistettä esimerkiksi ympäristöhaittojen torjumiseen, myös niissä tilanteissa SDP uskollisena tälle yleislinjaukselle — omalle yleislinjaukselleen — antaisi tukea yksittäisille toimille, joilla tätä linjaa edistetään. Jo vuosia sitten käytiin tätä tasaverokeskustelua, jota silloinen SDP:n puheenjohtaja Jutta Urpilainen paljon piti esillä, ja sanoin jo silloin, että ei siellä bensapumpulla pystytä kyselemään sen autoilijan tulotasoa ja määrittämään bensiinin hintaa sen mukaan, vaan kyllä se bensa on tasaveron piirissä. No, nykyinen teknologia ilmeisesti sallisi sen, että jollakin kortilla katsottaisiin tulotiedot ja sen mukaan hinnoiteltaisiin, mutta tuskin SDP sitä on ajamassa.

16.37 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kun edustaja Viitanen äsken puhui tästä kiinteistöveron niin sanotusta pakkonostosta, niin kun se nyt on niin vastenmielinen — no, ei-hän vero tietysti koskaan mukava ole, ja vero kuitenkin on aina pakollinen — niin miksi sitten kunnat eivät tämän vastenmielisen veronkorotuksen seurauksena ole kompensoineet saamiaan verotuloja pois yleisestä veroprosentista tai noin muuten vain ylipäättään halpuuttaneet kunnallisia palveluja esimerkiksi pienituloisten ihmisten osalta? [Timo Harakan välihuuto] — Niin, Helsingissä on laadittu jopa säästöohjelmia. Pääkaupunkiseudun rikkaatkin kunnat laativat säästöohjelmia. Mikä on tilanne vähemmän varakkaisissa kunnissa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

— Itse kunnallispolitiikassa mukana olevana olisin taipuvainen uskomaan, että kuntataloudessa nyt vain ei mene kovin lujaa ja ne verotulot, mitä saadaan niistäkin veromuodoista, ovat tarpeen.

16.38 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vähäiseltä osalta otan osaa tähän keskusteluun siinä mielessä, että kun katsotaan asumiskustannuksia, niin pitäähän meidän olla rehellisiä siinä, mikä on se todellinen syy, miksi asumiskustannukset Suomessa nousevat. Se on tietenkin tämä keskittämisen loputon tie, joka on nostanut asuntojen hinnat pilviin, ja totta kai se asunnon hinta vaikuttaa suoraan vuokriin. Ne ovat yksi yhteen. Totta kai ihminen tai joku sijoittaja, joka sijoittaa, vaikka hänkin on ihminen, tai joku osakeyhtiö, joka sijoittaa, tai joku instituutio, joka sijoittaa, yksityinen ihminenkin voi sijoittaa, totta kai... Monella on, monilla tuttavillanikin on lukuisia asuntoja. Tiedänpä joitakin, joilla on viisikymmentäkin asuntoa. [Ben Zyskowicz: Mutta he eivät ole kansanedustajia!] — Ei, ei, ei.

Mutta, arvoisa puhemies, otan huomioon sen, että kun tämä hintataso on noussut näin järjettömiin, asuntojen neliöhinta on noussut aivan pilviin, niin totta kai se suoraan vaikuttaa vuokriin, ja sillä, jos joku polttoainevero tai joku energiavero tai joku muu nousee tai hieman jopa laskee, ei siihen kokonaisuuteen ole mitään merkitystä. Sille ihmiselle, joka maksaa sen vuokran tai omistusasunnon korkoja ja lyhennyksiä pankille, sillä asuntojen hintatasolla on radikaali merkitys. Ja nyt kun maailman talouskriisi näyttää nostavan ainakin Italiassa päätään, niin kannattaa muistaa se, että se todellinen pommi piilee siellä suurissa korko-odotuksissa, joita tällä hetkellä markkinoilla on. Moni tässä kaupungissa ja täällä pääkaupunkiseudulla rakennettu asunto-osakeyhtiö on ottanut yhtiölainaa valtavasti, ja kun ne monesti ovat sitä niin sanottua sen hetken nollakorkoista lainaa, joka on markkinakorkoihin tiukasti sidottu, jotkut puhuvat erään pankin nimellä niistä lainoista, niin se johtaa siihen, että kun korko lähtee rajusti nousemaan — se voi hetkessä olla 5 prosenttia — niin kyseinen asunnon omistaja on todella suurissa, suurissa talousvaikeuksissa nimenomaan sen asunnon hinnan nousun tai vuokran hinnan nousun takia. Sieltähän tämä taudinkuva tulee.

Energiaverojakin pitää tarkastella, ja kuten edustaja Zyskowicz puheenvuorossaan mainitsi, kannattaa nekin huomioida. Tämä hallitus on ilmastopolitiikan suhteen tehnyt paljon ja tekee totta kai edelleenkin, mutta kannattaa ne isot asiat nähdä ensin. Näistä nyansseista voimme kiistellä vaikka kuinka loputtomiin, mutta se, että me jatkamme tätä, että Helsinkiin tai pääkaupunkiseudulle pitäisi lähettää valtava määrä ihmisiä ja autioitetaan tuo suomalainen maaseutu, johtaa siihen, että arvokkaat rakennukset muualla menettävät arvonsa ja sitten täällä pääkaupunkiseudulla rakennetaan 15 neliön yksiöitä, joilla on melkein kymppitonnin neliöhinta. Kysyä sopii tässä yhteydessä, arvoisa puhemies, onko se ihmisasunto? Meillä ollaan tässä kaupungissa huolissaan, tai Suomessa ainakin vihreät ovat huolissaan siitä, kun minkit ja supit asuvat pienissä häkeissä, mutta kukaan vihreistä ei ole vielä ottanut huomioon sitä, että ihmiset ahdetaan semmoisiin looseihin, jotka eivät mielestäni ole ihmisasuntoja. Kyllä mielestäni se viriketoiminta pitäisi ihmiselläkin olla, ja 15 neliön asunnossa sellaista viriketoimintaa ei ole.

16.41 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Todettakoon nyt kuitenkin, että kehotan teitä kaikkia olemaan läsnä eduskunnassa ensi torstaina klo 17:stä eteenpäin, sitä ennenkin tietenkin, mutta siitä eteenpäin täällä käydään keskustelua juuri tästä asuntopolitiikasta ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

konaisuudessaan. Siellä on erinomainen tarkastusvaliokunnan yksimielinen mietintö asuminen ongelmista, kehittämistarpeista. Se kannattaa lukea, keskusteluun kannattaa osallistua. Siinä tarkastusvaliokunta toteaa yksimielisesti muun muassa, että onnistunut asuntopolitiikka vaatii muun muassa tietynlaista viisasta aluekehittämistä, ja siinä todetaan yksimielisesti myös se, että esimerkiksi tämänkaltaiset ratkaisut kuin tällä kaudella tehtiin muun muassa Savonlinnan osalta ja opettajakoulutuksen lakkauttamisen osalta olivat myös asuntopoliittinen katastrofi sillä alueella. Se oli muutenkin katastrofi, mutta valiokunta tekee johtopäätöksen, että ei tulisi valtion itse tehdä sellaisia toimia aluepoliittisesti, joilla vain pahennetaan tätä ikään kuin asumispolitiikan ongelmaa niin, että toisaalla, pääkaupunkiseudulla, on kalliita asuntoja, liian vähän kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, ja toisaalla taas maa tyhjenee. Näin ei pitäisi toimia hallituksen omin toimin, koulutuspoliittisin toimin, aluepoliittisin toimin. Muun muassa tämä on yksimielisesti todettu valiokuntamme mietinnössä, ja minusta se on hyvin tärkeä asia pohdittavaksi. — Tuli mieleen tästä edellisestä puheenvuorosta, jonka edustaja täällä käytti. [Ben Zyskowiczin välihuuto]

Puhemies! Vielä sen verran edustaja Zyskowiczille — kun hänelläkin on kovin asiaa — sanon tästä verotuksesta, että paitsi että on tärkeää tarkastella verotusta esimerkiksi siitä näkökulmasta, miten se vaikuttaa ympäristöön tai muuhun, meille sosiaalidemokraateille on tärkeää tarkastella sitä myös siitä näkökulmasta, miten se vaikuttaa yhdenvertaisuuteen, eriarvoistumisen torjumiseen ja tulonjakoon. Ei ole varmasti mikään yllätys edustaja Zyskowiczillekaan se, että me kyllä pieni- ja keskituloisia palkansaajia ja eläkkeensaajia voisimme verottaa vähemmän kuin hallitus verottaa. Olemme omissa vaihtoehtobudjeteissamme toimineet näin. Mutta sitten taas niitä kaikkein suurituloisimpia voisimme verottaa enemmän kuin nykyinen oikeistohallitus verottaa. Samoin tiettyjä pääomia verottaisimme enemmän. Eli nämä ovat myös niitä kysymyksiä, mitkä näyttävät yhteiskunnallisena oikeudenmukaisuutena. Ja tässä suhteessa, kun sinänsä on ihan oikein keventää esimerkiksi pieni- ja keskituloisen palkansaajan veroja — minusta se on aivan oikein — samaan aikaan pitäisi muistaa se pieni- ja keskituloinen eläkkeensaaja, jonka verotuksen taas hallitus ensi töikseen eriarvoisti palkansaajaan nähden, mikä oli väärin. Nimenomaan kun samaan aikaan tulee näitä kiinteistöveron korotuksia ja lämmityskulujen korotuksia pienituloisille eläkkeensaajille, [Puhemies koputtaa] kyllä, puhemies, tämäkin tärkeä asia on.

16.44 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz kehui hallituksen ilmastosaavutuksia yleisellä tasolla, mutta minä olin aikaisemmin puhunut konkreettisista toimenpiteistä. Eli kun ilmastopaneeli antoi tämän hyvin vakavan varoituksensa maapallon tulevaisuudesta, mihin liittyen melkein kaikki puolueet, mukaan lukien kokoomus, lupasivat, että asialle tehdään jotain, niin seuraavana päivänä täällä salissa oli esillä ajoneuvoveron alennus, jossa itse hallituksen esityksessäkin lukee, että tämä lisää päästöjä. Tähän perustui väittämäni siitä, että käytännön veropolitiikka on ristiriidassa aitojen ilmastotavoitteiden kanssa ajoittain, ja kyllä, hallituksen mahtipuolue siniset täällä juhli sitä, että heidän tavoitteensa autoilun yleisestä halpuuttamisesta on näin sitten hallitus toteuttanut. Tämä ei ole kestävää ilmastopolitiikkaa. Tähän viittasin.

Mutta ylipäättäänkin olisi kiinnostavaa kuulla, mikä on muu kuin yleinen näkökulma. Edustaja Zyskowicz moitti sitä, että puhutaan yleisellä tasolla kulutus- ja ympäristöveroista. No, hän itse ei puhunut lainkaan konkreettisella yksityiskohtatasolla, ja samaa olen odottanut hänen puolueensa ministeriltä, valtiovarainministeri Orpolta, joka on hokenut monta kertaa julkisuudessa, että verotuksen painopiste tulee siirtää työn verottamisesta ku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

luttamisen verottamiseen ja ennen kaikkea ympäristöhaittojen verottamiseen. Mitä se konkreettisesti tarkoittaa? Mitä kulutusta hän verottaisi? Hän ei ole sanonut yhtään lukua eikä yhtään hintalappua siihen. Esimerkiksi muoviverotus: pitääkö suomalaisen muoviteollisuuden olla nyt huolissaan kokoomuksen aikeista muovin verottamiseksi? Sanokaa joku konkreettinen esimerkki. Näin haastan teitä, edustaja Zyskowicz, niin päästään puhumaan hinnoista ja vaikutuksista.

Jos kerran tarkoitus on siirtää verotuksen painopistettä, niin tästä 90 miljardin euron verotuotosta siis useampi kymmenen miljardia euroa pitäisi jo saada kulutusveroista. Tämä kiinnostaa pienituloisia suomalaisia, jotka saattavat aavistaa, että koska kulutusverot usein ovat tasaveron luontoisia, kuten aivan oikein totesitte, niin tämä saattaakin näkyä köyhän suomalaisen pussissa ja johtaa tuloerojen kasvamiseen. SDP:n vastaus tähän esittämäänee haasteeseen on kestävän kehityksen arvonnäkökulma, jonka pitkäaikainen tavoite olisi se, että jokaisen tuotteen ja palvelun ympäristö- ja ilmastovaikutus ja sosiaalisen kestävän kehityksen vaikutus näkyisi verotasossa. Näin tämä asia olisi jatkuvasti esillä.

Haluan lopuksi kiittää vielä edustaja Zyskowiczia siitä, kun hän sanoi, että kun SDP saa näitä omia ohjelmiaan käytännössä toteuttaa jatkossa, eikä hän käyttänyt edes sanaa ”jos” viitatessaan huhtikuun 14. päivään.

16.47 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin edustaja Viitasen puheenvuoron johdosta on todettava, että hän keskittyi puheenvuorossaan, jossa hän oli vastaavinaan loppupuolella puheenvuoroaan minulle, pelkästään tuloverotuksen sisäiseen kohdentumiseen, siis ansiotuloverotuksen sisäiseen kohdentumiseen, eikä puhunut lainkaan tästä painopisteasiasta, josta minä puhuin, eli verotuksen painopisteen siirtämisestä työn verotuksesta kulutuksen ja ympäristöhaittojen verottamiseen.

Mitä sitten edustaja Harakan puheenvuoroon tulee, niin heti alkuun on pahoiteltava tätä väärinkäsitystä. Puhuin SDP:n vaihtoehdoista nykyisessä eduskunnassa, nykyisessä lainsäädäntötyössä, mitä te täällä teoissanne tosiasiallisesti, esimerkiksi suhteessa nyt esillä olevaan esitykseen, tuote esiin verrattuna niihin yleisen tasoon puheisiin, joissa sinänsä pidätte perusteltuna edellä mainittua painopisteen siirtämistä. En siis, toisin kuin ymmärsitte, edustaja Harakka, puhunut mitään vaalien jälkeisestä ajasta, koska siitä me emme tiedä.

Mutta olin odottanut, että edustaja Harakassa olisi ollut sen verran miestä — anteeksi tämä ei-sukupuolineutraali ilmaisu — että hän olisi myöntänyt, että väite siitä, että nykyinen hallitus ei ota vakavasti ilmastonmuutosta, ei pidä paikkaansa, koska se ei pidä paikkaansa, mutta tähän edustaja Harakka ei ollut valmis.

Kun täällä sitten korostettiin ennen kaikkea tulonjakovaikutuksia ja sitä, että SDP haluaa verotusratkaisuissa ennen kaikkea niihin kiinnittää huomiota, niin ensimmäinen kommentti on se, että kyllä tämä hyvin surkuhupaisella tavalla huomattiin. Viime vaalikaudella, kun me olisimme halunneet korottaa tupakan veroa, niin SDP vastusti tupakan veron korottamista, koska se olisi vaikuttanut kielteisesti niin sanottuun Gini-kertoimeen. Ehkä tämä on hyvä esimerkki siitä, miten kapea-alaisesti SDP pystyy näitä veroasioita katsomaan.

Mitä tulee tähän painopisteen siirtämiseen työnteon verotuksesta kulutuksen ja ympäristöhaittojen verottamiseen, jota kokoomus ajaa ja joka olisi myös ilmastonmuutoksen kannalta ehdottoman tärkeä ja tarkoituksenmukainen toimenpide, niin niin kauan kuin SDP tuijottaa silmänsä kipeäksi ennen kaikkea näihin tulojakovaikutuksiin, jopa ihan siellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

marginaalissa oleviin muutoksiin, niin kauan SDP:n on ilmeisesti vaikeata samanaikaisesti olla kannattamassa painopisteen siirtämistä työnteon verotuksesta esimerkiksi ympäristöhaittojen verottamiseen. [Timo Harakka: Esimerkki!] — Mitä esimerkkeihin tulee, niin esimerkiksi nyt meillä on käsittelyssä esitys, ja on ollut muitakin, joilla nimenomaan kulu- tusta ja ympäristöhaittoja pyritään verottamaan lisää. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Pysytään puhujalistassa, koska aika on rajallinen.

16.50 Simon Elo sin: Arvoisa puhemies! Tässä käsillä olevassa esityksessä toki tosiaan nämä muutokset verotuksessa kiristäisivät kivihiilen verotusta ja lieventäisivät maakaasu- verotusta. Tämä nyt on esimerkiksi ympäristön kannalta minusta ihan järkevä toimi.

Mitä tulee tähän, mitä edustaja Harakka muuten sanoi liittyen autoilun kustannuksiin, niin pitää paikkansa, että siniset on yksityisautoilijan puolue. Ei sitä tässä yhtään kainos- tella eikä salailla. Autoveroa on kevennetty sadoilla miljoonilla euroilla, mitä sosiaalide- mokraatit ovat vastustaneet, mitä ihmettelen siinä mielessä, samoin vihreiden osalta ihmet- telen, kun sehän on nimenomaan ympäristön kannalta järkevä toimenpide. Uudistetaan au- tokantaa — tähän pitäisi kaikkien puolueiden pyrkiä — ja vielä verotuottokin on samaan aikaan kasvanut kymmenillä miljoonilla euroilla. Ajoneuvoveron kevennyksen tosiaan si- niset halusivat budjettiin tuoda, ja siinä onnistuttiin. Emme siinäkään yhtään kainostele sitä myöntää.

Mitä tulee ilmastoon, niin Suomen hiilidioksidipäästöt viime vuonna vähenivät 5,9 pro- senttia, nettopäästöt ovat vähentyneet 50 prosenttia vuodesta 1990. Talous on siis kasvanut ja esimerkiksi autojen määrä liikenteessä kasvanut, mutta samaan aikaan päästöt pienene- vät. Suomi on harvoja maita EU-tasollakin, jotka tähän ovat pystyneet. Ei meillä siinä mie- lessä mitään tarvetta itseruoskintaan ole. [Ben Zyskowiec: Kuulitteko, edustaja Harakka?]

Ilmastonmuutos on vakava haaste, mutta tässä herää juuri se kysymys, että kun me olemme sitoutuneet Pariisin ilmastositoumukseen, EU-tasolla tiettyihin tavoitteisiin, ja to- siaan päästöt pienenevät, niin mikä niin sanotusti riittää. Minusta ei kyllä saa, eikä sinisis- tä, millään ilmastofundamentalisteja, niin että ilmastonmuutoksesta pitäisi puhua joka asiassa, mihinkä se ei edes liity, ja että tavoitteiden pitäisi olla sellaisia, että ne ylittävät sen, mitä Suomen tarvitsee omalta osaltaan tehdä, eivätkä itse asiaa pelasta eli pysäytä il- mastonmuutosta tai sitä torju. Suomi tekee osansa, mutta kyllä minä odotan, että muutkin maat tekevät osansa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Meillä on varattu 45 minuuttia tähän keskus- teluun. Otan nämä puheenvuorot, jotka nyt näkyvät listassa, kolme puheenvuoroa, ja sitten tämä joudutaan keskeyttämään.

16.52 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Elo sanoi erinomaisen hyvin nämä faktat, missä maailma menee tällä hetkellä. Se on totta, että ilmasto muuttuu, ja fossiilisten aineiden verottaminen, totta kai, on parempaa kuin se, että emme verota, koska se lisävero, mikä sinne tulee, tietysti ohjaa kulutusta siihen suuntaan, mihin sen pitääkin sitä ohjata. Kuten edustaja Elo sanoi, niin viimeisten vuosikymmenten aikana Suomen hii- lidioksidipäästöt ovat vähentyneet, talous on kasvanut hurjasti, autoistuminen on lisäänty- nyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

Esimerkiksi tämä paljon puhuttu autovero: jokainen meistä sen tietää, että kun vanhat autot romutetaan ja tilalle ostetaan kaikilla nykyaikaisilla ilmanpuhditussysteemeillä varustettu auto, joka kuluttaa puolet siitä, mitä se vanha rotisko kulutti, niin se on varmasti ilmastoteko. Mutta kannattaa samaan hengenvetoon muistaa, että nyt ihmisillä — tuolla maaseudulla varsinkin — on pelko siitä, saako niillä vanhoilla Toyota Corolloilla [Simon Elo: Jopa Corollalla!] tai muilla ajaa vielä. Totta kai saa ajaa. Se on paras ilmastoteko niiden ihmisten, Suomen ja koko maailman kannalta, että ihminen pitää autonsa kunnossa, katsastaa sen ja pitää siellä katalysaattorit kunnossa ja niin edelleen, koska siihen autoon on sijoitettu valtava määrä maailman raaka-aineita, erilaisia raaka-aineita, ja jos vastaava uusi tehdään, niin siinä tehdään valtavasti haittaa luonnolle eri tavalla metallien valmistuksessa, muovin valmistuksessa ja niin edelleen. Pidetään autot kunnossa, pidetään Suomi kunnossa, mutta lopetetaan se kohkaaminen.

Tämä ilmastokeskustelu alkaa muistuttaa entisen Buster Keatonin elokuvaa, jossa kaveri juoksee kadulla ja vilkuilee taakse, katselee koko ajan taakse ja juoksee, ja kohta koko porukka tulee perässä ja vilkuilee myös taakse, että mitä tapahtuu. Itse asiassa ei tapahtunut mitään, mutta yhden ihmisen häiriökäyttäytyminen johti tällaiseen tilanteeseen. Kannattaa muistaa, hyvät ihmiset, hyvät kansanedustajakollegat, se, että Suomi selviää näistä haasteista aivan varmasti, mutta jos me ajamme itsemme sellaiseen umpikujaan, jossa mitään energiaraaka-aineita ei saisi käyttää, ja olemme täällä Pohjolassa, niin palataanpa tähän asiaan tammikuussa, arvoisat kansanedustajat, kun on 35 astetta pakkasta ja pikkuihin tuulenvire käy tuolta Suomenlahdelta — sitten voidaan käydä ilmastokeskustelua siitä, miten lämmitämme kotimme. Luulen, että meillä on siinä tilanteessa pikkuisen muutakin mietittävää kuin se, miten pakkasesta selviämme. Meillä pitää olla tässä maassa jatkuvasti omat energiaraaka-aineet käytössä. Sellainen järjetön juokseminen jonkun ilmastopaneelin perässä... Hyviä raportteja on ilmastopaneelilta tullut, en sitä kiellä, mutta niihin pitää suhtautua järkevästi. Ei se, että naapurissa hurja asuu, tarkoita, että itse se hurjuus tarttuu. [Timo Harakka: Tulihan se totuus sieltä, ei oteta tosissaan!]

16.55 Pia Viitanen sd: Puhemies! En minä tähän aiempaan puheenvuoroon sano muuta kuin sen, että kyllä nämä raportit on minusta viisasta ja syytä ottaa tosissaan ja on hienoa ja tärkeää se, että vihdoinkin maapallolla herätään näyttävämminkin siihen ilmastohaasteeseen, mikä on. [Hannu Hoskosen välihuuto] Se on ollut esillä pitkään, olemme tienneet, ja mielestäni on vastuullista miettiä niitä keinoja, millä torjumme ilmastonmuutosta, piste. Ja mikään mielestäni Suomen toiminnassa ei viittaisi mihinkään ylireagointiin näiden vakavien asioiden edessä, päinvastoin.

Puhemies! Mitä tulee itse asiaan, tuossa Harakka kertoikin jo mielestäni aika hyvin, että SDP:llä on monta hyvää ideaa, joilla voimme kehittää edelleen verotusta, ja yksi, mikä tulee taas tähän ympäristöverotukseen, on kestävä kehityksen alv-veroratkaisu, jota olemme kehittelemässä parhaillaan. Mielestäni se on eräällä tavalla vastaus siihen kysymykseen, että ympäristöverojakin voi kerätä monenlaisesti.

Mitä tulee sitten vaikutuksiin ympäristöön, niin kovin jäi vaatimattomaksi se luettelo, mitä kerroitte tosiasiallisesti tämän hallituksen esimerkiksi veropuolella tekevän, koska jos tämä esitys teidän mielestänne on se mainio ja hieno ratkaisu myös ilmaston näkökulmasta, niin samaan aikaan, muistan, pöydällä on tämä mainittu ajoneuvovero, sen lasku, josta YM meille tuolla verojaostossa vähän tuskaili, että tämä on hyvin paljon taas ilmastovoitteen vastainen. Näin se menee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

Sitten taas mitä tulee johdonmukaisuuteen, niin aiemminhan hallitus nosti ajoneuvoveroa, kun nyt täällä sitten jotkut haluavat ottaa pisteitä siitä, että se laskee. Kyllähän tämä on mennyt nyt vähän näin, ja se taustasy on siinä, että fiskaalisia vaikutuksia katsellaan eikä kauhean syvällisesti mietitä.

Nämä olivat nyt tosiasioiden kertaamista, eivät niinkään kannanottoja, mitä hetki sitten sanoin.

Puhemies! Yksi tärkeä asia vielä liittyen tähän verotuksen rakenteeseen — ympäristöverot versus työn verotus — niin kyllä mielestäni sekin täytyisi nyt huomioida, kun edustaja Zyskowicz täällä peräänkuuluttaa työverotuksen alentamista, että en sen sijaan hänen puheessaan kuullut kovin suurta huolta tästä eläkkeensaajien asemasta ja heidän verotuksesta. Nimittäin juuri sen takia, että tässä haluttiin vain ja nimenomaan nähdä työnteon verotus — mikä sinänsä pieni- ja keskituloisten osalta on oikein, että sitä lasketaan — niin samaan aikaanhan hallitus teki mielestäni ison virheen silloin ensimmäisessä veroratkaisussa. Tämän hokeman nimissä unohdettiin kokonaan eläkkeensaaja, ja se oli erityisen ikävää, kun se tapahtui tilanteessa, missä olimme juuri käyneet eduskuntavaalit ja kaikki eduskuntapuolueet puheenjohtajansa suulla olivat todenneet, että on kunnia-asia, että eläkkeensaajien ja palkansaajien verotus on yhteneväinen, ei ole veroeroa. Se oli kokoomukselle perusfilosofia, mutta miten kävi? Perusfilosofia unohtui siinä vaiheessa, kun ensimmäinen veroratkaisu tehtiin ja palkansaajat saivat ihan oikein työtulovähennyksen, mutta eläketulon vähennystäpä ei tullut silloin siinä veroratkaisussa. Haluaisin, että myös tämä muistettaisiin, kun verotuksesta puhutaan, eli kyllä myös eläkkeensaajan [Puhemies koputtaa] verotuksen tulee olla oikeudenmukainen.

16.58 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowiczin ja minun perustelujen ero on se, että minä käytin niitä ja mainitsemani edustaja ei käyttänyt niitä. Hän kehui hallituksen ilmastopolitiikkaa yksilöimättä, minä kerroin täsmälleen, että 9. lokakuuta, tasan kaksi viikkoa sitten, tässä salissa esitetyn ajoneuvoveron vaikutukset lisäävät päästöjä — päivä sen jälkeen, kun kansainvälinen ilmastopaneeli oli varoittanut meitä suomalaisia, päivä sen jälkeen, kun edustaja Hoskosen esittämä puolue esitti huomattavasti suurempaa näennäistä huolestumista kuin edustaja itse siitä, mitä ilmastomuutos tarkoittaa seuraaville sukupolville ja planeetan tulevaisuudelle.

Edustaja Zyskowiczissa ei itsessään ollut miesoletettua vastaamaan siihen kysymykseen, minkä hänelle esitin: esittääkö käytännön esimerkkejä siitä suuresta rakennemuutoksesta, jota olette tässä tekemässä työn verotuksesta kuluttamisen ja ennen kaikkea ympäristöhaittojen verotukseen. Itse asiassa ainoana esimerkkinä hän mainitsi tämän käsitteillä olevan lakiesityksen, jonka vaikutukset valtiontalouteen, hyvät naiset ja herrat, ovat 33—37 miljoonaa euroa. Se on siis 0,3 promillea valtion verotuotoista. Siis vähintään nolla puuttuu tai kaksi nollaa puuttuu nyt tästä teidän itse esille ylpeästi ottamastanne suuresta verotuksen rakennemuutoksesta kohti ilmasto- ja ympäristöystävällistä suuntaa.

Tämä kysymys on jäänyt edelleen vastaamatta, mutta uskokaa huviksenne, että ette te näin helpolla tule selviämään lähikuukausina siitä, mitkä tulevat olemaan ne teidän miljardiluokan panostuksenne siinä, kuinka siirretään työn verotusta kulutuksen verotukseen ja kuinka vakuutatte vähävaraiset suomalaiset siitä, että ne eivät osu heidän kukkaroonsa, koska heidänkin täytyy kuluttaa. Ei sinänsä ole kokoomuksen ideologian vastaista, että kysyessä olisi tasavero, mutta tämä viherpesu teidän epätasa-arvoistavassa politiikassanne ja teidän olemattomassa veropolitiikassanne ei tule onnistumaan aivan näin huokeasti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.